Briljant och misslyckad

Harold Laski.

REDAKTÖREN för The New Statesman, *Kingsley Martin*, har nyss utgivit en biografi över sin partikamrat och vän *Harold Laski* (Victor Gollancz Ltd., 21 shilling). Det är en intelligent och rolig bok, personlig och levande. Som motto för sitt porträtt har Kingsley Martin valt ett skämtsamt ord av Laski själv, "De mortuis nil nisi bunkum" (om de döda ingenting annat än struntprat), men parollen följes endast såtillvida som viljan att se Laski vackert är uppenbar. Detta har säkert skett utan större ansträngning; författaren och den man han skildrar är ganska lika, i mod, självständighet, ärlig radikalism, intellektuell arrogans och intellektuell självöverskattning.

Harold Laskis yttre livsöden är inte så märkliga. Han föddes 1893 i en förmögen judisk familj i Manchester och visade sig tidigt vara ett fenomen av vitalitet, gott minne och receptivitet; den enda personliga emotionella krisen i hans liv synes ha inträtt då han vid 18 års ålder gifte sig med en "kristen" kvinna och blev förskjuten av sina intensivt judiska föräldrar — först åtskilliga år senare kom det till försoning genom att Laskis hustru formellt övergick till den judiska tron. Under det första världskriget var Laski lärare i Kanada och USA — på grund av kroppslig svaghet antogs han inte, trots upprepade försök, som soldat — och USA blev livet igenom hans andra fädernesland; om Laski, liksom nu om Toynbee, kunde ironiska kolleger säga att "han går i Amerika men gudskelov inte här hemma". Efter krigets slut återkom Laski till England och blev vid några och trettio års ålder professor i statskunskap vid London School of Economics. Med otrolig energi och arbetsförmåga ägnade han sig sedan intill sin död år 1950 åt två ting: att skriva vetenskap och att genom broschyrer, föredrag, brev och samtal påverka det engelska arbetarpartiet i radikal marxistisk riktning. Parlamentsledamot ville han inte bli, men han var åtskilliga år medlem av och ett par år ordförande i partiets exekutivråd.

MÅNGA bevis kan ges på Laskis moraliska mod, hans hängivna intresse för sin forskning, hans uppoffrande hjälpsamhet mot vänner och lärjungar, hans patos. Under den ryktbara polisstrejken i Boston 1919 — vars undertryckande förde Calvin Coolidge till presidenturen — tog Laski, som då var lärare vid Harvard, öppet parti för de strejkande, och den kritik han därvid mötte var en av orsakerna till att han återvände till England. Han dyrkade sina vänner, bland dem de berömda amerikanska domarna Oliver Wendell Holmes och Felix Frankfurter, och överöste dem med långa brev. Sina studenter fängslade han genom briljanta föreläsningar och generositet med tid och råd. Arbetarpartiet ägnade han ett intensivt arbete utan önskan om belöning i form av ämbeten eller utmärkelser.

Med tanke på detta och på Laskis lysande begåvning och livsduglighet över huvud måste det sägas att han i väsentliga hänseenden misslyckades — och den tanken skymtar också hos Kingsley Martin. Som vetenskapsman blev Laski alltmer förhäxad av en på marxismen byggd tankegång: en social omvälvning måste möta det starkaste motstånd hos den härskande klassen, inklusive monark, kyrka och domarkår, och därför var det tvivelaktigt eller osannolikt att den skulle kunna genomföras utan våld; arbetarpartiet måste rätta sin hållning efter denna insikt och därför vid seger genomföra en koncentration av makten och skapa skilda garantier mot den besegrade klassens återkomst till styret (t. ex. genom att avtvinga högern ett löfte att inte avskaffa gjorda reformer!). Denna "ideologi" — för att begagna ett alltför ståtligt ord — byggde på en serie lösligheter och schematiseringar. Begrepp som kapitalism, socialism, borgarklass, arbetarklass användes som om gränslinjerna mellan det ena och det andra varit absoluta; cirkelbevis eller rena meningslösheter blev oundvikliga, såsom när Laski förklarade en våldsam konflikt ofrånkomlig "då intressen kollidera vilka för människorna är av den högsta betydelse". Den konstruktiva fantasi som ger storhet åt galenskapen hos Marx eller Hegel saknade Laski, och det blev därför något torftigt lika väl som tokigt över hans teser. Men dessa teser presenterades i bok efter bok — de är i själva verket ryggraden i tjugu års produktion — och var och en av dessa böcker, efter allt att döma dikterade så fort tungan kunde löpa, var full av långrandigheter och upprepningar. Ett sådant idisslande av intellektuellt hö saknar motstycke i varje fall inom— statsvetenskapen; trots ivern och den ofta flotta stilen blev böckerna onjutbara.

Inom arbetarpartiet, ja, man kan tillägga inom världspolitiken, sökte Laski verka som en grå eminens. Ett huvudmedel var brev till de ledande, till Attlee, till Churchill, till Baldwin, till Franklin Roosevelt. Utan tvivel bidrog han på detta sätt, liksom genom sina skrifter, till den engelska socialdemokratins radikalisering efter MacDonalds båda misslyckade regeringar 1924 och 1929—1931; sannolikt utövade han genom sina maningar till skilda politiker även i övrigt ett visst inflytande. Men i många fall blev hans påträngande metoder helt verkningslösa. Vid ett tillfälle under kriget uppmanade Laski vid ett internt möte Attlee att avgå som ledare av partiet med motiveringen att en mera effektiv och betydande person borde ha denna ställning. Någon tid senare skrev han till Attlee och beskyllde honom för att följa MacDonalds dåliga exempel genom eftergifter mot högern. I ett brev som i sin artighet var en mördande tillrättavisning svarade Attlee bland annat: "Som ni så skickligt framhållit har jag varken den personliga tyngd eller den duglighet som kunde fresta mig att tro att jag skulle ha något värde utanför det parti jag tjänar." Då Laski var ordförande i partiets exekutiv — en ställning vars betydelse allmänt överskattades i utlandet — avgav han ständigt deklarationer som stod i motsättning till den verkliga partiledningens åsikter och som för denna ledning var besvärande och irriterande.

KINGSLEY Martin berör milt men ofta en sida hos Laski som omsevis kännetecknades som fåfänga, fantasifullhet och lögnaktighet. I tal och skrift var Laski en mästare i konsten att genom eleganta hänvisningar till okända författare sätta skräck i sin publik. Han sökte kontakt med alla storheter och talade gärna om dem som gamla bekanta — Winston, Stanley och Franklin. I Youngs biografi över Baldwin citeras flera brev som Laski skrev till högerledaren med lovprisanden och goda råd om vartannat; i själva verket tycks Laski knappast ha känt Baldwin och fick av denne endast vid något enstaka tillfälle svar på sina brev. De famil-

---

GÖTGATAN
GAMLA LANDSVÄGEN

Forts. från föreg. sida.

senare köpte tobaksfabrikören Schönborg det och gjorde som slaktaren i dikten, "byggde en våning till". Det borde han inte ha gjort.

Det Lillienhoffska huset (där Fatburen ligger nu) är också uppfört i holländsk stil. Joachim Lillienhoff själv var av tysk släkt och hette Pötter innan han adlades. Han var en av stadens förnämsta män på 1670-talet (delägare i bl. a. Tjärkompaniet vid Tegelviken, Ostindiska kompaniet, Falu gruva) och spelade en stor roll vid den svenska riksbankens tillkomst. Adlandet av Pötter berövade borgarskapet dess främste finansexpert, och borgarna knorrade över den forne broderns "hastiga nobilitet". Pötter var gift med Petronella Lohe (vars släkt är bekant genom Loheskatten, som hittades i Gamla stan 1937).

Runt kring huset låg en vacker trädgård, och till prydnaderna där hörde "två blompotter av sten med en stor potta" enligt en inventarieförteckning.

Här har också festats... Topparna i stadens finans- och ämbetsmannakretsar har samlats och hört hur Lasse Lucidor hyllat Lillienhoff som änkornas och de faderlösas hjälpare. Det är också ett utlänningarnas hus. Redan medan Lillienhoff levde bodde en holländsk ambassadör här, det nämns i en polisrapport om otillåtna kalvinistiska gudstjänster. Den diplomat Rumpf som man trott ägt huset (och som tidvis fått ge det sitt namn) har troligen aldrig bott här. Däremot såldes huset senare (sedan friherre Soop ägt det en tid) till en engelsk minister, och det gamla kvartersnamnet Nederland ändrades till Engelska kvarteret. Huset förföll, ett kattuntryckeri flyttade in, sen öppnades Katarina församlings första fattighus här.

Götgatan hade fler samlingsplatser för de fattigaste. I hörnet vid Högbergsgatan låg Södra frivilliga arbetshuset, avsett för "den behöfvande klassens medlemmar". Här fick de arbetslösa mala gryn på handkvarn, stöta tegelmjöl, plocka drev av gammalt tågverke, sno ljusvekar, sprita fjäder och binda notslingor och nät.

SKUGGOR vandrar förbi. Drottning Kristinas lutspelare passerar med sitt instrument. Kansler von Stierman skyndar i väg med ett nytt fynd till sitt berömda bibliotek. Mamsell Josabeth Sjöberg går för att besöka doktor Levins mottagning och måla en av sina lustiga naivistiska akvareller. Fyllda av spänning skockar sej åskådarna nere vid Ringvägshörnet för att tillsammans med de kungliga, som nyss invigt stadens vattenledningsverk, bese hur den första brandpostens vatten spolar över gatan.

Kväll med ljusglitter över regnvåt asfalt, människoströmmarnas svarta silhuetter glidande förbi skyltfönstrens skarpgula rektanglar, flickornas fnitterflock i hörnet vid Björns och Medborgarplatsens svarttysta oändlighet. I de små prångens och grändernas dunkel hukar det förflutna, och minnena rasslar svagt som ensamma höstlöv i Pelarbackens fåtaliga träd.

Allt är mycket länge sen. Allt är i dag.

75.000

Forts. från föreg. sida.

Och du kommer att bättra dig nu och inte föra ett så oordnat liv! Du har ju svirat och bedragit mig av rena bristen och fattigdomen. Det förstår jag. Du är klok, ordentlig...

Olga Alexejevna vandrade småskrattande av och an i rummet.

— Det var väl oväntat! Här gick jag fram och tillbaka, och fram och tillbaka och grälade över dig och ditt oordentliga levnadssätt, jag avskydde dig, och sen satte jag mig av ren ledsnad att läsa tidningen... Och plötsligt får jag se... Jag har skrivit brev till alla... till systrarna och mamma... Tänk, vad glada de ska bli, stackarna! Men vart ska du ta vägen?

Vasilij Ivanytj hade kastat en blick i tidningen... Bedövad, blek, utan att lyssna till sin hustru stod han där tyst ett slag och funderade, därpå satte han cylindern på sig och gick.

— Till Bolsjaja Dmitrovka nummer NN! skrek han åt kusken.

PÅ hotellet anträffade han inte den han sökte. Dörren med det för honom välbekanta numret var låst.

"Hon är kanske på teatern", tänkte han, "och har farit och superat efter teatern... Jag ska vänta litet..."

Och han började vänta...

Det gick en halvtimme, det gick en timme... Han vankade fram och åter i korridoren och pratade med en sömnig våningsuppassare... Nere i hotellet slog klockan tre... Slutligen miste han tålamodet och begav sig långsamt nedåt mot utgången... Men ödet var honom hult.

I själva entrén mötte han en lång, mager brunett, insvept i en lång boa. Hack i häl på henne kom en herre med blå glasögon och persianmössa.

— Förlåt, vände sig Vasilij Ivanytj till damen. Kunde jag få besvära ett ögonblick?

Damen och herrn rynkade ögonbrynen.

— Jag kommer strax, sa damen till herrn och gick fram till en gasarm med Vasilij Ivanytj. Vad vill ni?

— Jag kommer till dig... till er, Nadine, i och för en affär... började Vasilij Ivanytj stammande. Det var synd att du skulle ha den där herrn med dig, annars hade jag kunnat berätta alltsammans för dig...

— Vad då för något? Jag har inte tid!

— Ha en ny tillbedjare med sig — och så inte ha tid! Det är snyggt! Varför körde du bort mig då i julas? Du ville inte ha med mig att göra därför att... för att jag inte kunde skaffa dig tillräckligt mycket att leva av... Men det hade du fel i, visar det sig... Ja... Kommer du ihåg den där lotten jag gav dig på din namnsdag? Nå — läs här! Den har utfallit med 75.000!

Damen tog tidningen i sin hand och började med lystna, nästan rädda ögon söka telegrammet från Petersburg... Och hon fann det...

Ett par andra ögon, förgråtna, matta av sorg, nästan vansinniga, blickade vid samma tidpunkt ner i ett schatull, sökande en lott... Hela natten sökte dessa ögon, men fann inget. Lotten var stulen, och Olga Alexejevna visste vem som hade stulit den.

Och samma natt låg den rödhårige Nikolaj Borisytj och vände och vred sig och försökte sova, men kunde inte somna förrän framåt morgonen. Han skämdes över örfilen.

Översättare:
ASTA WICKMAN
Illustratör:
UNO STALLARHOLM

Viktigt meddelande om Svalan

Bokklubben SVALANS klassiska startdag den 1 febr. är i år flyttad till

onsdagen den 8 april

Då kommer SVALAN med en serie böcker i *särklass* och en rad förnämliga överraskningar — bl. a. en kraftig prissänkning!

Ett gott råd

Sätt ett X i Er almanacka för onsdagen den 8 april — premiärdagen för
SVALAN 1953

ETT **ERBJUDANDE** FRÅN BIBLIOTEKSBOKHANDELN

ETT ERBJUDANDE OM BOKABONNEMANG FRÅN BIBLIOTEKSBOKHANDELN STOCKHOLM

Våra stora diktare i underbara upplagor

1 *Erik Axel* **KARLFELDT**
Minnesupplaga av skaldens alla hittills i bokform publicerade dikter.
1 A 5 halvfr. band kr. 50:—. Bokabonnemang 5:— i mån.
1 B 3 hela skinnb. kr. 68:—. Bokabonnemang 6:80 i mån.

2 *Carl Mikael* **BELLMAN**
Samlade skrifter
4 bruna halvfr. band kr. 209:—, Bokabon. 20:90 i mån.

3 *Frans G.* **BENGTSSON**
Röde Orm
Karl XII
3 halvfranska band kr. 112:50. Bokabon. kr. 11:25 i mån.

4 *Dan* **ANDERSSON**
5 delar i halvfranska band kr. 80:—. Bokabon. 8:— i mån.

5 *Albert* **ENGSTRÖM**
Berättelser
5 A 15 bruna halvfr. band kr. 245:—. Bokabon. 24:50 i mån.
5 B 10 handbundna lyxband i kalvskinn 320:—. Bokabonnemang 32:— i mån.

5 *Albert* **ENGSTRÖM**
Gubbar
5 C Samlade teckn. i 10 bruna halvfranska band kr. 205:—. Bokabonnemang 20:50 i mån.
5 D 8 blågröna handb. halvfr. privatband kr. 238:—. Bokabonnemang 23:80 i månaden.
5 E 8 handb. lyxband i kalvskinn kr. 270:—. Bokabonnemang 27:— i mån.

6 *Nils* **FERLIN**
Dikter
4 delar inbundna i 2 halvfranska band kr. 39:50. Bokabonnemang 3:95 i mån.

7 *Gustaf* **FRÖDING**
Skrifter
6 bruna halvfranska band kr. 80:—. Bokabon. 8:— i mån.

8 *Verner* **von HEIDENSTAM**
Samlade verk
11 blå halvfranska band kr. 290:—. Bokabonnemang 29:— i mån.

9 *Agnes* **von KRUSENSTJERNA**
Samlade skrifter
19 gröna halvfranska band kr. 310:—. Bokabonnemang 31:— i mån.

10 *Pär* **LAGERKVIST**
Prosa
5 delar i 3 rödbruna handbundna halvfranska privatband kr. 125:—. Bokabonnemang 12:50 i mån.

11 *Selma* **LAGERLÖF**
Samlade skrifter
11 A 12 rödbruna halvfranska band kr. 172:—. Bokabonnemang 17:20 i mån.
11 B 12 bruna hela skinnband kr. 260:—. Bokabonnemang 26:— i mån.

12 *Vilhelm* **MOBERG**
Romaner
15 delar i 10 ljusbruna halvfranska band kr. 190:—. Bokabonnemang 19:— i mån.

13 *August* **STRINDBERG**
Samlade skrifter
13 A 14 röda halvfr. band kr. 310:—. Bokabon. 31:— i mån.
11 B 14 röda handbundna privatband i kalvskinn kr. 462:—. Bokabonnemang 46:20 i mån.

14 *Den svenska* **LYRIKEN**
alltifrån Stiernhielm och fram till Heidenstam, Fröding och Karlfeldt.
14 blå halvfranska band kr. 308:50. Bokabon. 30:85 i mån.

15 *Vår tids* **LYRIK**
omfattande vår egen tids stora skalder.
20 blå halvfranska band kr. 459:75. Bokabon. 46:— i mån.

16 Mälardrottningens underliga öden från Gustaf III till Gustav V
av Roland Hentzel, Gardar Sahlberg, Gösta Selling.
"Ett präktigt galleri av kulturhistoriskt och konstnärligt förträffliga bilder alltifrån Gustaf III:s dagar och fram till vår egen tid. Man flanerar från sida till sida på ett högst angenämt sätt i den kära huvudstaden."
Sven Jansson i DN
En stor volym med 800 illustrationer i halvfranskt band kr. 60:—. Bokabonnemang 6:— i månaden.

17
Världens bästa **DECKARE** *och förströelseböcker*

Agatha **CHRISTIE:**
Mord per korrespondens
Cyankalium och champagne

Raymond **CHANDLER:**
Fönstret

Dorothy **SAYERS:**
Pinsamt intermezzo på Bellonaklubben
Oskuld och arsenik
De nio målarna
Drama kring ung dansör
Naturlig död?
En sky av vittnen

Stieg **TRENTER:**
I dag röd...
Tragiskt telegram

P. G. **WODEHOUSE:**
Farbror Fred i vårhumör
Tack, Jeeves!

Craig **RICE:**
Död man hälsar på

15 inbundna böcker i trevliga, lackerade omslag.
Pris för hela serien kr. 93:40. Bokabonnemang 9:35 i mån.

18
Ett makalöst bokverk för barn från 3–14 år!
Min skattkammare
10 delar. Flödande rikt illustrerad med 1.000-tals teckningar i svart, 2-färgs- och 4-färgstryck. Inalles 1.760 sidor.
Pris inbundna i 10 band 125:— kr. Bokabonnemang 12:50 i månaden.

19
All världens
Spökhistorier, samlade av Staffan Andræ
Sällsamma berättelser, samlade av Frank Heller
Djurhistorier, samlade av Björn von Rosen
Kärlek, av Sigfrid Siwertz
Självporträtt, samlade av Sigfrid Siwertz
Lyrik, samlad av Anders Österling.
6 halvfr. band kr. 200:50. Bokabon. 20:05 i mån.

Konst och litteratur
två förnäma utgåvor.

20 SVENSKT KONSTNÄRSLEXIKON
10.000 konstnärers liv och verk, slösande rikt illustrerat. Skall komplett omfatta 5 band. Pris per del i halvfranskt band 132:— kr. Bokabonnemang 13:20 i mån. Del I och II utkomna, del III IV utkommer 1953 och hela verket skall föreligga komplett med band V i början av 1954.

24 SCHÜCKS ALLMÄNNA LITTERATURHISTORIA
5 delar i gedigna klotband
Pris kr. 219:—. Bokabonnemang 21:90 i mån.

25 SCHÜCK-WARBURG: ILLUSTRERAD SVENSK LITTERATURHISTORIA
25 A 8 delar i klotband kr. 250:—. Bokabon. 25:— i mån.
25 B 8 delar i halvfranskt band kr. 298:—. Bokabonnemang 29:80 i mån.

Magnifika bilder levande text
Naturvännen blir stormförtjust

31 SVENSKA DJUR
Ett samlat vetande, aldrig förr i bokform. Makalöst illustrerad med såväl svartvita bilder som underbara färgplanscher.
31 A Däggdjuren i halvfr. bd 85:— kr. Bokabon. 8:50 i mån.
31 B Fåglarna i halvfranskt band 105:— kr. Bokabonnemang 10:50 i mån.
31 C Insekterna i halvfr. bd 95:— kr. Bokabon. 9:50 i mån.

32 BOKEN OM NATUREN
Ett stort populärvetenskapligt arbete om Nordens växt- och djursamhällen, om livets uppkomst och livsformernas utveckling. Huvudredaktör: den för alla radiolyssnare bekante dr Nils Dahlbeck.
32 A Klotband pris 79:50. Bokabonnemang 7:95 i mån.
32 B Halvfranskt band 87:50. Bokabonnemang 8:75 i mån.

33 DEN STORA VÄVBOKEN
av vävlärarinnan Mary Block
En praktisk handledning i vävkonsten för nybörjare och mera förfarna. 344 sidor med 360 illustrationer, varav 207 färgfotografier av mattor, ryor och andra vävnader.
Pris 59:— kr. Bokabonnemang 5:90 i mån.

34 SHAKESPEARES
dramatiska arbeten i vacker jubileumsupplaga. En bokhylla utan Shakespeare är en fattig bokhylla.
34 A 6 klotband 95:— kr. Bokabonnemang 9:50 i mån.
34 B 6 halvfranska band 155:— kr. Bokabonnemang 15:50 i mån.

Nu kan Ni teckna BOKABONNEMANG

BIBLIOTEKSBOKHANDELNS bokabonnemang har tillkommit för att underlätta inköpandet av böcker. Genom att betalningen uppdelas i 10 omgångar kan även den, som endast önskar avsätta en mindre summa varje månad, företa ett större bokinköp på en gång.

På bokabonnemangskonto kan man köpa vilka böcker man vill, många olika eller ett större verk, skönlitteratur eller facklitteratur. Tio kronor får man betala varje månad om man önskar köpa för 100:— kr. böcker, för 20:— kr. i månaden kan man köpa för 200:— kr. Men man kan också nöja sig med 5:— kr. om man köper för 50:— kr. Den som har bokabonnemang får gratis förteckningar över böcker från Biblioteksbokhandeln och kan alltid på det sättet följa med vad som händer i bokvärlden.

Kom in till Biblioteksbokhandeln eller sänd in kupongen

Världens förnämsta...

26
En bragd i svensk bokutgivning.
BONNIERS STORA VÄRLDSATLAS
Den förnämsta atlas som någonsin givits ut i Sverige
Pris 330:— kr. Bokabonnemang 33:— i mån.

35 PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE
Med 20 färgbilder och 127 bilder i svart-vitt.
35 A Halvfranskt band 65:— kr. Bokabonnemang 6:50 i mån.
35 B i helt skinnband 105:— kr. Bokabon. 10:50 i mån.

Två uppslagsböcker för absolut alla!

28 *Prins Wilhelm* **SVENSKT LAND**
Ett praktverk i stort format.
28 A Klotband pris 95:— kr. Bokabonnemang 9:50 i mån.
28 B Halvfr. band pris 125:— kr. Bokabon. 12:50 i mån.

29 NATIONALMUSEI MÄSTERVERK
104 planscher i svart-vitt och 24 i färg. Utgiven av professor Sixten Strömbom och med förord av intendent Erik Wettergren.
Halvfranskt band 60:— kr. Bokabonnemang 6:— i mån.

36 FOLKENS HISTORIA GENOM TIDERNA
Ett praktverk omfattande 4.312 sidor med 2.852 illustrationer och kartor. Otroligt innehållsrikt och förvånansvärt billigt.
7 halvfranska band med rygg och hörn i naturfärgat getskinn kr. 224:—. Bokabonnemang 22:40 i mån.

37 STOCKHOLMS SLOTT OCH DESS KONSTSKATTER
En överblick av 5 dynastiers konstsamlingar med underbara bilder i svart och i färg.
37 A Halvfranskt bd kr. 70:—. Bokabonnemang 7:— i mån.
37 B Helt skinnband 135:— kr. Bokabonnemang 13:50 i mån.

38 BONNIERS FOLKLEXIKON
Ett förstklassigt uppslagsverk i gediget utförande till ett för alla överkomligt pris.
38 A 5 klotband kr. 235:—. Bokabonnemang 23:50 i mån.
38 B 5 halvfranska band kr. 275:—. Bokabonnemang 27:50 i mån.

39 *Einar Wallquist* **VÅRA SJUKDOMAR**
Lappmarksdoktorns egen läkarbok 504 sidor, 243 illustrationer, 34 färgplanscher.
39 A Klotband 37:— kr. Bokabonnemang 3:70 i mån.
39 B Halvfranskt band 49:50. Bokabonnemang 4:95 i mån.

otroligt innehållsrikt och förvånansvärt billigt!

Husmor blir lycklig!

30 PRINSESSORNAS KOKBOK
Helt ny och omarbetad upplaga med över 1.000 moderniserade och nya recept. Innehåller allt om tryckkokning, hushållsmaskiner, termometerstekning m. m. Inbunden i klotband som tål fett och vatten.
Pris 22:50. Bokabonnemang 2:25 i mån.

Klipp här och lägg kupongen i en brevlåda. Porto och kuvert behöves ej!

GÖR DET NU!

Undertecknad önskar nedanstående böcker på **BOKABONNEMANGSKONTO** att betalas på 10 gånger. Kataloger önskas gratis i fortsättn.

Nr ...... Nr ...... Nr ...... Nr ......
Nr ...... Nr ...... Nr ...... Nr ......

Önskar Ni betala böckerna på en gång, sätt × i ☐

NAMN ....
TITEL ....
ADRESS ....
DN

LÖSEN

Frankeras ej
Biblioteksbokhandeln betalar portot

Svarsförsändelse
Tillstånd nr 5
Stockholm 7

BIBLIOTEKSBOKHANDELN
Kungl. Hovbokhandel
Tel. 10 25 28—10 25 04
Biblioteksgatan 12
Mellan Stureplan och Norrmalmstorg
STOCKHOLM 7

ETT ERBJUDANDE OM BOKABONNEMANG FRÅN BIBLIOTEKSBOKHANDELN

BIBLIOTEKSBOKHANDELN

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.

jära berättelserna om samtidens berömdheter — ofta uppfunna under konversationens gång — fattades av många som grovt skryt, men man kan måhända se dem mera som försök att till varje pris roa och överraska. Laski ville framför allt "älska och bli älskad", skriver Kingsley Martin. Bakom förevisningarna låg kanske från början en viss osäkerhet (fräcka gåpåare sägs ju alltid numera vara i färd med att kompensera blyghet och oro), men det var inte lätt att upptäcka detta ursprung.

Själv har jag ett par minnesbilder från sammanträffanden med Laski som väl passar samman med den bild biografin antyder. Kunskapen, intelligensen och hjälpsamheten var omisskännliga. Det märkvärdiga, som jag endast någon gång sett motstycke till, var dock den febrila vitaliteten och självhävdelsen. Blanka, ivriga ögon i ett rörligt, leende ansikte — inte olikt Chaplins —, en flödande monolog med reflexioner som var intelligenta utan att någonsin bli betydande och formuleringar som alltid var flotta men aldrig gick över gränsen till det lysande pregnanta, ständiga roligheter av god andra klass. Laski var, och på den punkten saknar han inte kolleger, trevlig och instruktiv på ett nästan outhärdligt sätt. Man misstänkte att bakom dessa hetsiga prestationer låg en ständigt sviken, knappast längre medveten längtan att få naturliga kontakter, att bli som en människa. Ty intrycket av överlägset konstruerad och väl uppdragen robot var trots allt det väsentliga.

HERBERT TINGSTEN

dagens fynd

En kraftig kjol- o. klänningskvalitet i rutigt rayonull

70 cm bredd 2.95

VARUHUSET
GRAND
DROTTNINGGATAN 92—94

För den som lider av
hemorrojder

är Inocyol stolpiller ett verksamt läkemedel. Innehåller två av INOTYOL-salvans aktiva principer, kompletterade med ett lokalbedövningsmedel. Användes vid lindriga hemorrojder, och klåda i analtrakten, verkar sammandragande, cirkulationsbefordrande, läkande. *På apotek utan recept. Ask om 6 st. 2:05.*

Dagens Nyheters annonser efter text — en dagsaktuell varukatalog

SVENSKARNA OCH SPRITEN

"Får jag den äran att proponera?" Litografi av Hjalmar Mörner (1830).

HUR BÖR MAN förklara det svenska folkets märkliga bindning vid spritens och spritbehovets problematik, så mystifierande för spejande turister som varken förstå supsedernas skala från högtidlighet till råhet eller den humor vi omge dem med eller den lidelsefulla passiviteten inför ett begär som inte upphäver det könsliga, men låter det röra sig och leva i skumrasket som ett framsmygande och försvinnande spöke? Jag vet det inte. Man kan inte orda om folklynne och arvsanlag — sådant har mist sin mening — eller i efterföljd av Montesquieu fabla om någon klimatisk kausalitet. Det svenska folkets intresse för ruset kunde förtjäna sin särskilda vetenskap. Det bleve sannerligen en nationell vetenskap, mer hyberboreisk än själva Atlantican. Fascinationen av dryckenskapen, hela den våta ritualismen, sättet att bekämpa supandet och sättet att undgå de åtgärder som vidtagits för ändamålet, hur unikt vore inte detta som objekt för lärda mödor! Intet annat land än vårt kunde erbjuda ett liknande material: hos oss skulle det bli outtömligt. Man kunde vänta att ämnet skulle komma att med sig införliva alla eller nära på alla tillgängliga discipliner: inte bara historien i skilda former, inte bara psykologi och matematik, juridik och medicin, natur- och samhällsvetenskaper borde kunna öppna sällsamma perspektiv, även språkforskningen skulle ge många bidrag genom att avslöja lagarna för fyllbultens syntax; och om man också kan tycka att astronomin har möjligheter att upprätthålla sin svala högdragenhet bör man inte vara för säker. Det råder många förbindelser mellan humlebrygden och planeternas oppositioner, mellan den vacklande drinkaren och den glada månen, mellan dryckesvisorna och stjärnbilderna. Sådant påträffa vi också hos andra nationer, men där stannar det inom den rena folkloristiken; ingenstädes kan det underordnas samma stora inspiration som hos oss, ingenstädes kunde det bli delar av en mäktig helhet: alkoholismens, den negativas såväl som den positivas, dunkla och underliga morfologi. Vilken universalitet! Och hur påvert som livsbehållning!

SÅ fängslade som svenskarna synas vid sin huvudlast förstår man med lätthet och förvånar sig inte över att det också i rörelsen mot spriten skymtar en irrationell tendens. Man får den förnimmelsen av vissa åtgöranden att vad det gäller mindre går ut på att komma alkoholismen till livs, eller dämpa dess skadliga verkan än att ge alkoholnjutaren ett retsamt tjuvnyp. Jag anklagar inte motboken, ty den är ett tekniskt-organisatoriskt problem; här åter rör det sig om ovissare materier. Det förefaller (mer vågar jag inte säga) som om den notoriske nykterhetsivraren regerades av pinsamma rancuner; en känsla av gnagande oförrätt marterar honom tydligen vid anblicken av hur en spritkonsument kan uppnå sin lättillgängliga och banala eufori. Varför skola dessa skumma individer ha så bekväma utvägar att förgylla vardagen, när han för sin del får nöja sig med det sura och uthärda det efter bästa förmåga? Inte ens hörsägner om bakrusets våndor och tanken på dystra suparlevrar, som för övrigt nu ha mist sin aktualitet, kunna försona honom med det egna ödet att befinna sig utanför så enkla befrielser. Här måste någonting göras, likgiltigt vad, endast det kan tänkas trakassera det lyckliga flertalet. Så uppkomma de tanklösa och maktlösa förbuden, odugliga till allt utom att förvärra fylleriet.

Att man bör räkna med emotionella motiv bakom många order och kontraorder åt krogpubliken, det säger oss redan deras ineffektivitet som hjälpmedel till nykterhet. Saken får emellertid en extra sannolikhet genom att dessa kommandon upprunnit i svenska hjärnor, ty endast där råder en sådan överskattning av rusdryckerna att inte ens absolutisterna gå fria. De må känna till allt elände som orsakas av supande — "lasterligt, men lusteligt förblir det likafullt", så flöjtar en gammal djävul ur svenska själens bottendjup. Rimligt då att de vilja förbittra livet för sorglösa drinkare som med all frimodighet bruka vad nykteristen inte kan unna sig.

Mycket kan man trassla och krångla till för vårt spritälskande folk — allvarligt och mindre allvarligt. Jag kunde anföra stort och smått. Men det får vara. Jag ämnar inte lägga upp någon lista på kända idiotier. Vad jag däremot önskar utsätta för kritik är en propaganda som väl ännu bara existerar på mumlets stadium. När den stora kommitté som med behärskad iver under åren ägnat sig åt att lösa det svenska folkets centralproblem till sist trodde sig framme vid målet var den ädel nog att inte yrka på höjda spritpriser som ersättning för milda gåvor. Detta löfte kom emellertid ett växande hot att stiga och sorla ur dalarna. Höjda, ja, svindlande spritpriser, det var vad man ville ha, det öppnade utsikter och vilka utsikter! Ja, man kan förmoda det. Det skulle skänka den dygdiga avunden den renaste glädje, den vackraste anledning att gnugga händerna. Då finge suputerna känna på, då ginge det äntligen upp för dem hur dyr friheten är.

OM alkoholförbrukningen i Danmark pressats ned genom spritprisernas elefanttyngder vet jag inte så noga. Men det vet jag att frågan endast har akademisk betydelse för oss, ty inga likheter finnas mellan danskarnas inställning till spriten och vår egen fixa bundenhet, så alltigenom ofÖrnuftig, vid rusets krassa men förföriska illusionism. Inga kostnader lära avskräcka oss från att missbruka de älskade varorna. Endast en vådlig cirkel skulle begynna eller rättare: den *har* begynt, den fungerar sedan länge, ty redan nu måste priserna på alkohol synas så oresonliga att utom den rike, den mycket förmögne, endast det vilda och bleka vanvettet anser sig ha resurser nog att betala dem. En ytterligare ökning skulle frambesvärja den fullkomliga katastrofen för alla omåttliga, även för dem som varit vid någorlunda god vigör. De skulle förfalla mycket snabbare på detta vis än med även den billigaste och otvungnaste utminutering — inte bara så att själva inköpen skulle ruinera dem: också medvetandet om urruttna affärer, framkallade av deras dyrbara leverne, skulle överdimensionera deras självanklagelser i ögonblick av abstinens och komma ont att bli värre. Det skulle fresta dem att supa med ännu mer ohämmad lidelse än förut, dvs. med panik.

Betecknande för alkoholisten är sönderfallet av tiden i något som jag kallat "punktuella evigheter". En drinkares liv består av dylika kronologiska atomer: han kan förflytta sig endast från moment till moment av isklarhet eller bedövning. Jagad av uppvaknanden, av telefonsignaler, av Justitias klämtande varningar, av fakta, nakna som öknar, räddar han sig alltså in i de behagligt lummiga stunderna, och vem kan förtänka honom det? Ingen kan förtänka honom det som vet hur han har det. Det kan låta som parodiskt pa-

Många
AFFÄRSMÄN
har DÅLIG hälsa

Har Ni förlorat "gnistan" och livsglädjen? Är Ni trött när Ni stiger upp på morgonen? Känner Ni Er inte i humör att kasta Er in i dagens arbete? Är Ni slut efter lunchen och vill Ni gå hem? Får Ni tvinga Er till att arbeta resten av eftermiddagen? Märker Ni något eller några av dessa symtom, har Ni fått de första varningssignalerna och måste se upp med Er hälsa. Innan Ni emellertid gripes av panik och rusar till läkaren, tag del av artikeln BÄTTRE HÄLSA ÅT AFFÄRSMÄN i februarinumret av Världsnytt. I den får Ni fullständiga råd och upplysningar, och Ni får även vara med om ett besök hos doktorn och själv konstatera, vad som fattas Er. Offra 75 öre på Er hälsa — det dyrbaraste Ni äger — och köp Världsnytt I DAG.

För första gången på
25 år
Realisera vi under tiden 2—7 febr.
UDDA MODELLMÖBLER
M. M.
MÖBELKULTUR
ARTILLERIGATAN 1 (vid Strandvägen)

Ett budskap om vår och sommar!

Grand presenterar redan nu en rad nyheter för våren och sommaren, — en specialförsäljning med extra låga priser! Här några exempel:

Solklänning av bomullscloqué i glada färger, sydd med resårstickat och vidd i kjolen samt med kort bolero, teckningen till höger 29:75

Klädsam fruklänning med 3/4-ärm, av småmönstrad bomullscrêpe i vackra färger, storlekar 42—50, till vänster nedtill 29:75

Söt klänning i enfärgad bomullspiqué, med gosskrage och holkärm, finns i marin, grönt och gult, teckningen i mitten 19:75

Chic modell av sanforiserad, mönstrad bomull i nya färgställningar, med kort ärm och iskurna fickor, storlek 42—50, teckningen till höger nedtill 24:75

VARUHUSET
GRAND
DROTTNINGGATAN 92—94 • TEL. 22 61 20

Fortfarande billigt!
4 Endast restdagar
— så långt förrådet räcker!

Efter realisationen finns en del enstaka mattor, udda gardinlufter och restpartier som nu slumpas bort utan hänsyn till verkliga värdet.

Rest-Parti! Allmogegardin. Rutig el. randig. Ren bomull. Bortslumpas! Pr m. ~~1:25~~ Nu 95 öre

Jutegångmatta Kraftig. Dubbelsidig. Flera färger. 60 cm bred. Pr m. Nu 4.90

Bouclégång. Prima hårgarn. Flera färger. 65 cm bred. Pr m. Nu 13.50

Rekordbilligt! Gardin av mjuk, smidig rayon. Blommönst. i flera färger. Bortslumpas! Pr m. ~~3:85~~ Nu 1.65

Slump-Pris! Högklassigt gardintyg, även utmärkt klänningstyg! Ljusa färger. Pr met. ~~7:50~~ Nu 2.50

Vacker Cotonièrewilton Helt genomvävd. Stort urval i mönster o. färger. 185/285 Nu 95: 150/240 Nu 68: 120/180 Nu 40:

Trådgardiner Rest-parti i olika mönster och bredder. Ren bomull. Bortslumpas! Pr m. ~~6:~~ Nu 2.90

Små Orienter! Bortslumpas! Grip tillfället! från Nu 48:

Moderna Axminster Naturren ull o. hårgarn. Fast baksida. Bortslumpas! 240×350 Nu 290: 190/300 Nu 195:

Stilgardin Randmönstr. K:silke i flera förtjusande färg. Högkl. kval. Bortslumpas! Pr m. ~~8:60~~ Nu 4.90

Möbeldamast Hög kvalité. Stilmönster i vackra färger. Bortslumpas! Per meter ~~35:~~ Nu 12.50

Slitstark Hårbouclé Moderna mönster o. färger. Fast baksida. 240/340 Nu 210: 190/280 Nu 126: 170/230 Nu 98: 140/200 Nu 72:

Bomullsgarnityr Mjuk kvalité. Flera färger. För fönster 150 cm br. o. 250 cm höga. Komplett ~~32:~~ Nu 16.50

Fönster-Dekoration Handtryckt crêpekval. Klatschiga färger. Rynkad kappa m. bågfrans. Komplett ~~55:~~ Nu 29.50

Prisvärd Yllewilton Vackert orientmönster i crême eller rostrött. 225/315 Nu 210: 190/280 Nu 158: 165/235 Nu 115:

K:silkedekoration Mönstrat. Terra, grönt, blått el. guld ton i ton. Rynk. kappa med frans. Komplett ~~65:~~ Nu 34.50

Voile-Garnityr Högfin schweizerkval. Vit botten. Kulörta prickar. Kappa o. omtag m. volang. Komplett ~~78:~~ Nu 39.50

Volang-Garnityr Bomullsvoile. Vit botten m. färgad noppeeffekt. Rikl. volangarb. Slumpas! Komplett ~~88:~~ Nu 42:

Genomvävd Yllewilton Tätvävd av fint material. Orientaliska mönster. 190/300 ~~290:~~ Nu 195:

Fönstergarnityr Enfärgad kraftigt k-silke. Vackra färger. Obet. felaktig. Slumpas! Komplett ~~98:~~ Nu 45:

Kuddplattor från per styck Nu 50 öre

Bortslumpas! ½ Priset! Schweizergardin 120 cm br. Ljust småmönster tryckt på kulört botten. Kraftig kvalité. Pr m. ~~7:80~~ Nu 3.90

~~1000~~-tals Stuvar bortslumpas

Prover och varor till påseende kunna ej lämnas.

Vi förvara köpta varor mot mindre inbetalning.

Landets stora matt- och gardinfirma
Myrstedts Matthörna
PÅ SÖDER: HORNSGATAN 54
HUVUDAFFÄR: KUNGSGATAN 5

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.